

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Gråsten Ro- og Kajakklub 1922-2022

100 år

Forord

Gråsten Ro- og Kajakklub er lige som flere andre sønderjyske roklubber barn af Genforeningen i 1920. Det begyndte i købstæderne; Haderslev Roklub tyvstartede i 1919, Sønderborg Roklub og Aabenraa Roklub fulgte efter i 1921.

Gråsten var hurtigt med på bølgen, og det skyldtes formentlig, at byen, selvom den jo ikke var købstad, alligevel var centrum på en række områder: stationsby, politikreds, statsskovdistrikt, tolddistrikt osv. Ved genforeningen i 1920 flyttede mange nye borgere fra Kongeriget til Gråsten for at optage en gerning i byen, enten i en af de nævnte institutioner, eller på skolerne, på havnen eller i erhvervslivet.

Flere af disse nye gråstenere var roere i forvejen og havde en fortid i roklubber i Kongeriget. Ved stiftelsen af Graasten Roklub den 15. marts 1922 bragte de rosporten til Gråsten.

Det er nu 100 år siden. Meget har ændret sig i disse år. Både i klubben, i byen og i samfundet generelt. Gråsten er ikke længere på samme måde som før et centrum. Befolkningssammensætningen er en anden end dengang, og danskernes motionsvaner er blevet mere og mere individualiseret. Det er udfordringer, som idrætslivet i hele landet kæmper med.

Men noget er alligevel uforandret i forhold til for 100 år siden. Graasten Roklub, der i 2018 skiftede navn til Gråsten Ro- og Kajakklub, har et enestående godt og afvekslende rofarvand, som giver muligheder motions- og fællesskabsoplevelser i særklasse – langs skov og strand, langs Gendarmstien, ud til Okseøerne eller et smut over grænsen til Tyskland eller helt til Flensborg efter en currywurst på havnen.

Klubben forener to sportsgrene, roning i havkajak og roning i robåde. Der er forskel på disse to grene, men der er også meget der forbinder: motion, fællesskab, stor-slåede naturoplevelser, friluftsliv osv. De to grene supplerer hinanden godt, og vi kan i disse år konstatere, at flere og flere af vores medlemmer dyrker begge typer roning.

Gråsten Ro- og Kajakklub er kendt ud over det ganske danske land for de muligheder, vores beliggenhed giver. Vi er kendt for at ligge i et smørhul, og vi er kendt i byen som en klub, der bidrager til det lokale fællesskab og er med til at samle byen. Det vil vi fortsætte med.

Gråsten Ro- og Kajakklub fejrer 100 års-jubilæet med et højt aktivitetsniveau. Et nyt stort kajakhus stod færdigt sidste år. Flåden udvides med to nye inriggere, som navngives og søsættes i forbindelse med jubilæet. Medlemmer, venner og naboer inviteres til fest, og klubbens hundredårige historie fastholdes i dette jubilæumsskrift, som vi håber vil blive godt modtaget.

På vegne af bestyrelsen takker jeg for det arbejde, medlemmerne har lagt i tilrettelæggelsen af jubilæet, men også for den opbakning og støtte, som vi har oplevet fra byens virksomheder, fra Sønderborg Kommune og fra sponsorer og fonde. Vel roet!

Axel Johnsen
Formand
Gråsten Ro- og Kajakklub

1922-1929

Graasten Roklub bliver grundlagt den 15. marts 1922 af gamle roere. Maskinist Mathiesen er fra Kolding Roklub og bliver materialeforvalter og vicerochef, speditør Gotthard Hansen er fra roklubben Skjold og bliver formand. Bankassistent Hans Rambow er fra Sønderborg Roklub og bliver kasserer, og kontorist Hasberg fra Kolding Roklub bliver rochef. Kemiker Vibe-Petersen fra Københavns Roklub får hvervet som næstformand.

Den stiftende generalforsamling finder sted 21. marts 1923. Der er 13 aktive medlemmer, og klubben råder over to både, som er gaver fra Assens Roklub. De opbevares i starten i en garage ved kurhotellet. Klubben optages 2. maj 1922 i Dansk Forening for Rosport (DFfR). Året efter får klubben en grund stillet til rådighed, og den 17. juni hejses standen over klubbens eget hus, som måler 5x10m og bliver hjemsted de næste 18 år. Huset bliver bygget, selv om kassebeholdningen er kr. 8,68.

I de følgende år købes der flere nye både, og i 1925 råder klubben over seks inriggere. De mange bådkøb er gjort for lånte penge, og klubben har med sine få medlemmer svært ved at betale sin bankgæld. 1925 besluttet det at optage kvinder i klubben. Medlemstallet svinger frem til årtiets slutning mellem 20 og 30 med dobbelt så mange passive medlemmer. Årtiet slutter med, at klubben i maj 1929 vinder en medalje ved Sønderjysk Kaproning. I alt bliver der dette år roet 3047 km af 20 aktive medlemmer.

1925: Til roning klar i Graasten Roklub! Billedet er formentlig taget den 21. juni 1925, hvor der for første gang afholdes sønderjysk kaproning i Gråsten.

1922: Det første klubhus er 5x10m i grundplan, bygget af uhøjelede brædder. I 1925 når flåden op på seks både, hvilket fylder godt op i det lille hus. Badet består af en spand med vand.

Begyndelsen af 1920'erne: 15 mandlige medlemmer af Graasten Roklub poserer til ære for fotografen.

Sidst i 1920'erne: Damer og herrer på bådebroen ved Graasten Roklub. Klubben åbner for kvindelige medlemmer i begyndelsen af 1925.

1930-1939

Årtiet begynder med en god nyhed, idet DFFR betaler klubbens gæld på kr. 1600. Til gengæld er antallet af medlemmer i 1931 helt nede på syv, hvilket fører til diskussion om klubbens opløsning. De syv får imidlertid genstartet klubben, og ved standerstrygningen samme år er der hele 30 aktive medlemmer, som hen over sæsonen har roet 11.277 km. Det noteres som en rekord. I slutningen af 1930'erne går det støt fremad med nye medlemmer og nye både. En anonym person giver hele kr. 10.000 til de sønderjyske roklubber til køb af hele 12 både. Giveren giver pengene i anerkendelse af det arbejde, der gøres for ungdommen. I maj 1936 døbes tre både, herunder en sculler, som døbes af bankdirektør Nissen og chef for grænsegendarmeriet oberst Paludan-Müller. Den ene båd, en 4-åres outrigger, er for lang til at kunne være i klubhuset, hvorfor der må skæres et hul i gavlen hvor stævnen stikker ud. I 1938 og nogle år frem udgives klubbladet "Spydske Tidende", og der påbegyndes en indsamling blandt medlemmerne og byens borgere til et nyt klubhus. Klubben får i 1939 et mindre weekendhus ved Kragesand. Ved standerstrygningen synges sangen "Vi slår næven i åren og haler..." af styrmand Ove Jensen. Sangen bliver sidenhen klubsang. Ved standerstrygningen i 1939 er der 58 aktive medlemmer, der tilsammen har roet 20.731 km.

1936: I august tager Kronprins Frederik og Kronprinsesse Ingrid Gråsten Slot i brug. På billedet ledsages Kongeskibet Dannebrog ind til havnen af blandt andet robåde fra Graasten Roklub.

1930'erne: Gråsten-roere sammen med en gendarm – formentlig ved Rønshoved. Langt op i efterkrigstiden er landgang i den indre del af Flensborg Fjord kun tilladt på de steder, hvor der er bevogtning.

1940-1949

Besættelsen af Danmark den 9. april 1940 får ikke umiddelbart konsekvenser for roningen i Graasten Roklub. Aktivitets- og kaproningsniveauet er uændret højt og omfatter også byggeriet af et nyt klubhus på samme grund som det gamle. Medlemmerne har samlet penge ind til en byggefond, som bl.a. Kronprins Frederik IX betaler 100 kr. til. Og da klubben i slutningen af 1940 modtager 15.000 mursten fra De Forenede Teglværker i Egersund, går byggeriet i gang. Grundstenen nedlægges 10. november. Rejsegildet finder sted den 7. december 1940, og året efter, den 25. maj 1941, indvies klubhuset, der er tegnet af arkitekt Thorbøl i Haderslev.

Glæden over det nye hus kommer dog ikke til at vare ret længe. Under en storm i november 1941 splintres broen, og bølgerne skyller fyldet omkring huset væk, så det er ved at være undermineret. En kæmpe indsats fra medlemmerne med opfyldning af sandsække redder huset. I de følgende år griber krigen mere og mere ind i klublivet. En nat i 1942 ros to fire-åres inriggere fra Flensborg Roklub til Gråsten, da Flensborgs klubhus og både måtte lade livet pga. brændselsmangel. I 1943 beslaglægger besættelsesmagten Folkunghus (det senere gighthospital i Gråsten), som ejes af den nationale organisation Det Unge Grænseværn. Organisationen flytter ind i overretagen i Graasten Roklub. I august samme år under den militære undtagelsestilstand udstedes der totalt forbud mod roning. Generalforsamlingen i begyndelsen af 1945 må aflyses, da fire bestyrelsesmedlemmer er gået under jorden, og to andre, Holger Biehl og Knud Vindel, sidder i koncentrationslejr i Tyskland. Senere meddeles det, at de ikke har overlevet deporteringen.

*1940: Det gamle klubhus får lov til at stå, mens det nye bliver bygget. På den måde har både-
ne tag over hovedet så længe som muligt.*

Under krigen er det ikke tilladt at bevæge sig frit alle steder uden lovligt ærinde, såsom skoven og andre øde steder. Derfor udvider Graasten Roklub (der har flere medlemmer i modstandsbevægelsen) sine aktiviteter til også at omfatte orienteringsløb under påskud af det stærkt reducerede rofarvand. Herefter kan man under dække af diverse løb bevæge sig frit omkring. Under krigen må der kun ro i "rundkørslen" Nybøl Nor (13 km), og det er forbudt at ro med langtursflag på bådene. Forbuddene ophæves igen i maj 1947. 1946 opsættes en mindetavle for Holger Biehl og Knud Vindel, og en 2-års inrigger døbes Holger i 1948. Efter krigens afslutning er tilslutningen til klubbens arbejde svindende.

1940: I en kort periode, mens det nye hus gøres færdigt, må bådene opbevares under åben himmel. Det nye klubhus indvies den 25. maj 1941 under stor festivitas med ca. 300 deltagere.

1941: Det nye klubhus oversvømmes pga. storm fra sydøst. Medlemmerne tager fri fra arbejde for at stable sandsække. Vandet står cirka 1 meter højt i bådehallen.

1941: Det nye klubhus med opholdsrum og omklædning på førstesalen giver helt nye muligheder for klublivet. Her er en gruppe medlemmer forsamlet til kaffe i forbindelse med en pinsetur.

Omkring 1942: Kanindåb fotograferet fra roklubbens balkon. Kong Neptun og hans folk er ankommet. Læg mærke til ro-kassen til højre, som bruges til instruktion af nye roere.

1943: Gråsten-roere på langtur med inriggeren Frem rundt om Fyn. På nordsiden af Fyn stiger temperaturen, og luften står stille. Underteksten i fotoalbummet siger det hele: Beduiner ud for Æbelø.

1943: Gråsten-roerne på årets langtur rundt om Fyn er ankommet til Nyborg, hvor klubhuset til forveksling ligner Gråstens.

1943: Den nationale landsorganisation Dansk Nordisk Ungdomsforbund har til huse i kurhotellet (senere Gigthospitalet), men må i 1943 afgive bygningen til besættelsesmagten. Indtil krigens slutning har organisationens formand Peter Marcussen midlertidigt kontor i Graasten Roklub.

1945: Sønderjysk Kaproning er en tilbagevendende begivenhed og veksler mellem de sønderjyske roklubber. Graasten Roklub er som regel med. Her er starten gået i Aabenraa.

1948: Den 4. april døbes 2-åres inriggeren Holger, opkaldt efter Holger Biehl, der sammen med Knud Vindel er omkommet i tysk koncentrationslejr i november 1944. En mindetavle over de to medlemmer er op-hængt i 1946.

1948: En af de sjældnere destinationer for en langtur: Adsbøl Bæk. Roerne her havde dog først været fjorden rundt – i alt 85 km.

1948: Fyn rundt med inriggeren Holger. Transport af båden ved hjælp af hestevogn fra Odense Fjord til Munkebo.

1950-1959

Hverdagen indfinder sig i Graasten Roklub efter de omskiftelige og smertefulde krigsår. I 1951 skal der ansøges om tilladelse hos Grænsegendarmeriet til at gå i land med robåde fx ved Kollund. De to fire-åres inriggere, der har været udstationeret fra Flensborg Roklub siden 1942, ros tilbage i 1953. Et ønske fra det tyske mindretals roklubber i Sønderjylland om optagelse i DFfR møder modstand, blandt andet i Gråsten, hvor man fortsat ser rosporten som en national sag. Man frygter især problemer ved ceremonierne i forbindelse med kaproninger.

I 1953 er medlemstallet 110, heraf 61 aktive, hvilket nogenlunde er niveauet i hele årtiet. 13 roere ror 1000 km eller mere, deriblandt to kvinder, hvilket er usædvanligt efter tidens forhold. Året byder på syv ferielangture, herunder ture til Barsø, Aarø sund, Marstal, Rudkøbing, Svendborg, Skarø, Faaborg, Kegnæs og Sønderborg. I 1954 og 1959 afholdes der Sønderjysk Kaproning i Gråsten, og der ros på strækningen Fiskeris - Sildekulen. Efterfølgende er der optog fra Torvet til Egersund, hvor kaproningsmiddagen finder sted. Gråsten Sogneråd bevilger kr. 1000 til bl.a. indretning af et gæsteværelse i klubhuset. Til Sønderjysk Træffestævne i Vemmingbund i 1955 koster middagsmaden kr. 3,75 + betjening og 50 øre for leje af spisebestik. Medlemmerne deltager nu som før flittigt i kaproninger og stævner rundt om, herunder Bagsværd Sø og Brabrand Sø.

1955: Gråsten set fra luften med stationen nederst til venstre og roklubben med flagstang og bådebro nedenfor. Klubben har direkte adgang til vandet, til gengæld er tilkørselsforholdene besværlige. I dag er det lige omvendt.

1950'erne: Det tyske mindretal får i 1935 sin egen roklub, Deutscher Ruderverein Gravenstein. Den bliver ødelagt ved brandstiftelse i 1945. I 1951 indretter klubben sig i en militærbarak, og i 1959 bliver det nuværende klubhus 300 m vest for den danske klub indviet.

1950: Graasten Roklub set fra øst. Båden med påmonterede skjolde og mast til venstre i billedet tyder på, at de mange mennesker på broen og på balkonen er kommet for at deltage i den årlige kanindøb.

1956: Kontakten mellem Graasten Roklub og Flensborg Roklub er livlig også i 1950'erne. Flensborgerne bruger Gråsten som udgangspunkt for ture på den danske side af fjorden, og de to klubber tager på fællesture sammen.

1960-1969

Også i 1960'erne er der morgenroning. Der ros på alle hverdage til 2. kost, hvilket svarer til 4 km. Der er livlig aktivitet mellem de sønderjyske roklubber også lokalt på Flensborg Fjord, hvor der nu er mulighed for at gå i land uden toldkontrol. Den genstartede Flensborg Roklub er en flittig gæst i Graasten Roklub, og medlemmerne deltager ofte i klubbens aktiviteter, til lands og til vands. På grund af mange gæster indrettes der gæsterum i klubhuset.

Kaproning dyrkes med så megen iver, at klubbens bestyrelse anmoder Kompagnikontoret om overflytning af værnepligtige medlemmer til Søgård Kaserne, så de kan deltage og træne til kaproninger. Klubbens 40 års jubilæum i 1962 afholdes på Den Gamle Kro den 15. marts 1962, hvor bankdirektør Anker Nissen og toldkontrollør Ove Jensen (digter af klubsangen) udnævnes til æresmedlemmer. Gråsten Kommune giver i anledning af jubilæet tilskud på 1000 kr. til køb af en ny båd. Langture roes bl.a. på Limfjorden, Mors rundt, Guldborgsund, Als rundt og til Kragesand. Gennem mange år dyrker klubbens aktive medlemmer gymnastik i vintersæsonen. Ved årtiets udgang er der 51 aktive medlemmer, der tilsammen ror 10.744 km.

Cirka 1960: Byens virksomheder har ofte støttet op om roklubben. Her har Graasten Andels-slagteri stillet en lastbil til rådighed til transport af inriggeren Hep og outriggeren Taifat til Sønderjysk Kaproning.

1960'erne: Afslapning efter toutrækning og sækkevæddeløb under en pinsetur til Kragesand.

1962: Kanindåben er årets højdepunkt, og den foregår på bådebroen direkte foran klubhuset. Meget af det rituelle udstyr, der ses på billedet, bruges den dag i dag.

Ca. 1962: Unge medlemmer på rotur til Langballigau. Afsted lørdag og retur søndag.

1966: Klubhuset set fra vand-siden, fotograferet i forbindelse med en fælles pinsetur for Gråsten og Flensborg Roklubber. Over rækværket på balkonen er soveposerne hængt til tørre.

1966: Roere fra Gråsten og Flensborg på tur rundt om Als har gjort landgang i nærheden af Pøls Rev for at spise frokost. Skorpeskrinet bruges som anretterbord. Læg mærke til skipperkasketten og matroshatten.

1967: Gråsten-roere under en langtur rundt om Mors. Skorpeskrinet (madkassen) bæres ud til båden. Farvandet kaldes "Lille Vesterhav", da der kan være ret store bølger.

1970-1979

Klubhuset moderniseres i 1971 for penge lånt af Gråsten Kommune. Til gengæld må klubben indgå en aftale om, at klubhuset bruges til ungdomsklub fra 1. okt. til 1. april. På den måde bliver det også naturligt for mange unge at få deres gang i klubben. For at give plads opmagasineres bådene på et kornlager. Aktivitetsniveauet i klubben daler markant. I 1970 er der kun 39 medlemmer, og det samlede antal roede kilometer er 4563. Klubbens økonomi skranter, hvilket fører til en utraditionel vedtægtsændring: For et engangsbeløb på 2000 kr. kan man blive livsvarigt medlem.

50 års-jubilæet i 1972 markeres med standerhejsning og reception i klublokalerne, åbent hus i klubben og jubilæumsmiddag for 150 personer på Hotel Gråsten. I 1977 bliver pladsen foran klubhuset opfyldt, så bådene fra nu af må køres på vogne ned til den nye flydebro. Traditionen tro ror man ofte til naboklubber og deltager i hinandens kanindåbsfester. Klubben med flest roende gæster vinder en flaske snaps eller Gammel Dansk. Ved indvielsen af Ahlmannsparken i 1979 køres den nyindkøbte fire-års inrigger på hestevogn gennem byen og døbes Alnor. Båden afhændes i 2021 til restauranten i Marina Fiskeris med henblik på udsmykning.

1973: Stævne på Saltholm med roere fra bl.a. Gråsten, Flensborg og den københavnske roklub KVIK. I flere år er klubben venskabsklub med KVIK.

1974: Med god vedligeholdelse kan inriggeren i træ holde i mange år. Her er inriggeren Frisk på vej ud på vandet. Båden er fra 1945 og har endnu faste åregafler. Kollund Roklub køber båden i 2007.

1977: Sønderjysk Kaproning i Flensborg. Roere fra Gråsten stiller op i outriggeren Taifat. Fra venstre mod højre: Erik Haugaard, Egon Albrechtsen, Mogens P. Christensen, Bernt Nielsen og Knud Larsen.

1979: I en årrække fungerer roklubben som kommunal ungdomsklub om vinteren, hvilket betyder, at bådene må opbevares i kornlageret på havnen. Her er bådene på vej tilbage til klubben i foråret.

1979: Dette år bliver sports- og kulturhuset Ahlmannsparken indviet med deltagelse af byens sportsklubber. Graasten Roklub deltager med den nyerhvervede fireåres inrigger Alnor, der ankommer til festen med hestevogn.

1980-1989

En lille kaproning mellem DRG (den tyske roklub) og Gråsten afholdes på Gråsten Slotssø. I 1982 fejres 60-års jubilæum, hvor Gråsten Garden underholder ved receptionen. Festen holdes i sejlklubbens lokaler. Roklubbens hus er slidt og trænger til modernisering. I 1982 udskiftes alle vinduer, og i 1985 søges Sønderjyllands Amt om et større tilskud til en ombygning med nye toiletter og bad samt nyt køkken. I alt investeres der for 100.000 kr., hvoraf klubben selv udreder 48.000 kr. ved at optage lån. Medlemmerne bidrager med 700 arbejdstimer. Projektet varer i tre år. I 1986 gennemføres et såkaldt 24 timers roning, hvor byens virksomheder bidrager med et beløb pr. roet km. på et døgn. I 1987 deltager klubben i stafetroningen Danmark Rundt i forbindelse med DFFR's 100 års jubilæum. 2 to-åres inriggere skal roes fra klub til klub i hele Danmark, men båden når ikke til Gråsten. Alligevel får klubben et lod og vinder en to-åres inrigger (Commodore) uden at have roet en eneste kilometer. I vinterhalvåret svømmes der i Gråsten Skoles lille svømmesal. Ved årtiets slutning vedtages ny lokalplan for bebyggelse langs kysten mellem de to roklubber.

1980: Dansk Forening for Rospport arrangerer i en årrække ungdomstræf for danske roklubber. Her har de unge roere slået lejr i Ry / Svejbæk.

1982: Vedligeholdelse af bådene har altid været en vigtig del af klublivet. I 1970'erne og 1980'erne er arbejdet besværliggjort af, at bådhallen om vinteren fungerer som ungdomsklub, hvilket betyder, at arbejdet først kan begynde i april.

1982: Morgenroerne er typisk ældre medlemmer, der har roet i klubben i mange år. De ror hver morgen – et hold kl. 6, og et hold kl. 7.

1985: Ferielangtur med en ikke helt reglementeret udnyttelse af medvinden.

1989: Klar til en tur rundt om Als. Udstyr og forplejning er lagt tilrette – herunder et par kasser øl. Roerne er Thorkild Weber, Thomas Pørksen og Klaus K. Langendorff.

1989: Sønderjysk Kaproning på Haderslev Dam. Graasten Roklub har medbragt en gammel og en ny inrigger. Til venstre båden Hep fra 1951, til højre den to år gamle Commodore.

1989: Kanindåbsfest. De nye medlemmer har ud over lyserøde ører også fået en dåbsattest, underskrevet af Kong Neptun.

1989: Optog med roere fra klubben og inriggeren Commodore i forbindelse med byfesten i Rinke-næs. Båden bliver trillet hele vejen fra klubben til Rinke-næs og retur.

1990-1999

Medlemstallet ligger årtiet igennem højt med omkring 100 medlemmer, der ror 15-20.000 km om året. Medlemmerne er meget aktive med hensyn til langture og stævner, hvor det også handler om det sociale og festerne. I 1990 købes der en inriggertrailer, og på pinseturen i 1991 deltager hele 6 inriggere, som starter turen i Haderslev. I 1992 ror tre medlemmer fra Gråsten til København og et smut til Helsingborg, en distance på 626 km, for efterfølgende at deltage i Karlebo Marathon, hvor de fik en 9. plads. Dette år bliver de hentet med bil, men året efter ror de både ud og hjem. Aktivitetsniveauet og tilgang af nye roere er højt, så højt at der lukkes for tilgang i en periode. På klubaftener er bådehallen ofte tom, fordi alle både er på vandet.

I 1994 ror en to-åres inrigger Fyn rundt – i alt 450 km. I juni deltager klubben med to hold i til langdistancekaproningen i Sønderborg og med ni hold til kaproningen i Haderslev. I august afholder klubben motionsstævne i Gråsten med 250 deltagere fra hele Sønderjylland. Sidst på måneden deltager tre herre-roere i Karlebo Marathon (78 km), og i september er klubben med ved langdistancekaproningen i Silkeborg med flere hold. I 1995 vinder tre damer 8 km langdistancekaproning i Nordborg. I 1996 gentages succesen med at afholde Roernes Motionsstævne. 1997 er der indbrud og hærværk i klubben. Båden Frisk falder ned fra hylden og ned i den nye båd Stjernen, som bliver slået skæv. Gerningsmændene har fyldt køkkenvasken med viskestykker og ladet vandet rende gennem køkkengulvet og ned i bådene. Årtiet slutter med endnu en stribe medaljer: Ved Karlebo Marathon i 1999 bliver klubbens damehold nr. 2, og ved Jysk Maraton i Gråsten vinder samme damehold guld.

1991: Pinseturen til Barsø begynder i Haderslev. Turen går til Årøsund og derfra videre til Barsø. Vognmand Quorp er sikker på, at der ikke er plads til al medbragt bagage i bådene, så han venter pænt med at køre hjem, til alle bådene har lagt fra land.

1990: Julefrokosten må holdes privat hos Irene og John Grau i Holbøl, fordi klubhuset fungerer som ungdomsklub om vinteren. Her underholder klubbens lejlighedsorkester The Årefedt Tonight.

1991: I august besøger Søværnet Gråsten med to sejlbåde. Der er tovtækning på havnen, hvor roklubben og flåden deltager. Efterfølgende er roklubbens folk med ude og sejle med flåden, og flådens folk får en tur i inriggere.

1991: Trange overnatningsforhold i Haderslev Roklubs hytte i Årøsund. Fra pinseturen med cirka 20 deltagere.

1992: Klubtur til Barsø i pinsen, sammen med roere fra Sønderborg, Tønder, Aabenraa, Assens mv.

1992: På Barsø går køerne frit rundt. De er nysgerrige og kommer tæt på både og telte. Ved en lejlighed bliver en ko skræmt og træder gennem dæk og bund på inriggeren Egernsund. Båden repareres med tape og ros til Loddenhøj, hvorfra alle både og roere blev kørt hjem.

1992: Roere fra Gråsten på langtur syd om Sjælland til København. Medlemmerne deltager dernæst i Karlebo Marathon på 78 km. I alt bliver det til 626 km. Året efter gentager de turen – men ror også hjem igen.

1993: Sønderjysk Kaproning i Flensborg. Gråsten vinder i herre singlesculler (1000 m) og dame 2 åres inrigger (8 km) og nr. 2 i dame 4 åres inrigger (1000 m)

1993: Ferietur Fyn rundt går i vasken. Besætningen sidder to dage i Assens Roklub og venter på bedre vejr. Som en plan B lånes en båd i Svendborg, og derfra går det til Skarø, Ærøskøbing, Rudkøbing. Ved Tåsinge er der blæst, regn, bølger og sten, så båden må trækkes et par kilometer.

1994: Venskabskaproning hos DRG, hvor alle typer både stiller op. Graasten Roklub stiller med to herrehold. Thomas Pørksen, Carl Johan Johansen og Finn Petersen vinder i deres kategori. Medalje var et æble som brystnål.

1996: Roernes Motionsstævne i Gråsten. Cirka 250 roere fra Jyllands sydlige kreds er samlet til rotur, fest og hygge. For at få plads til de mange mennesker, har klubben lånt byens ringri-dertelt.

1995: Kr. Himmelfartstur til St. Okseø. Turen er et højdepunkt på året. Familie og børn tager færgen over til øen for at deltage i rundboldkampen og frokosten – ofte sammen med roere fra Kollund og Flensborg. Kaniner bliver typisk friroet på denne tur.

1995: Sønderjysk Kaproning i Nordborg/Dyvig. Muligvis er det sidste gang, Gråsten stiller op i 4-åres outrigger – her båden Taiifat.

1998: Døb af singlesculleren Oline og dobbeltsculleren Neptun – af formand Elin Johannsen og rochef Tom Erichsen. I dag er scullerroning på vej ud til fordel for roning i inriggere, kajaker og coastalbåde.

1999: Ved den såkaldte 24-timers roning giver sponsorer penge pr. roet kilometer i et døgn. To både er på skift på vandet. Her er teamet samlet efter at have roet for 25-28.000 kr. Pengene bliver brugt til nye vinduer og møbler i opholdsstuen.

1999: Tre roere runder 1000 km på en tur Als rundt. Begivenheden markeres med kronragning og håndbajere.

1999: Sønderjysk Kaproning i Jels med overrækkelse af pokal og medaljer til Elin Johannsen, Mona Larsen og Lone T. Hansen.

2000-2009

Deltagelse i Fredagsdysten til Gråsten Ringridning i 2000. Med udklædning som vikinger og 4 åres outrigger forklædt som vikingskib vandt klubben en præmie og måtte i optog igen om søndagen. Klubben tjener i mange år penge ved at hjælpe til ved ringriderfesten. I disse år ændrer både klubhus og omgivelser radikalt udseende. Huset får nye vinduer takket være indtægterne ved 24 timers-roning. På havnen forsvinder de store kornsiloer, og området mellem klubben og spritbådens gamle anløbsbro fyldes op. I 2002 præsenteres lokalplanen for Emmas Have, som placerer klubben i et nyt boligkvarter og gør vejen til vandet endnu længere. I en storm vælter et stort poppeltræ, og gelænderet på balkonen bliver ødelagt, bøjle på trailer bøjet og lidt af taget og tagrende tager skade. En ny og stor stålterrasse med udgang fra overtagningen indvies i 2003.

Det høje aktivitetsniveau med deltagelse i stævner fortsætter. I 2000 og 2001 vinder Graasten Roklub medaljer både ved Jysk Maraton, Karlebo Marathon og Sønderjysk Kaproning. Aktivitetspaletten udvides med aktiviteter også for medlemmernes børn, morgenroning hver morgen, ergometerroning og fra 2004 forsøgsvis kajakroning. Kommunikationen styrkes med udgivelse af klubbladet *Stjernen* fra 2001 og klubbens egen hjemmeside fra 2003. I 2006 oprettes Graasten Roklubs Støtteklub, hvis formål er at samle nuværende og forhenværende medlemmer omkring aktiviteter, som hjælper klubben økonomisk. Den nedlægges i 2018. Medlemstallet daler i slutningen af årtiet til 56 aktive medlemmer i 2008 og 52 i 2009.

2000: Et sjældent syn i Gråsten: To 8'ere ved klubbens bro – Haderslev og Sønderborg Roklub – til Sønderjysk Kaproning.

2000: Afslappet stemning omkring klubhuset under den sønderjyske kaproning i Gråsten. Terrassen i træ bliver ødelagt få år senere, da et af træerne vælter under en storm.

2000: I forbindelse med ringrideroptoget og fredagsdysten afleverer et medlem en buket blomster til Dronning Ingrid. Det er et af de sidste officielle fotos af Dronningen, som døde 7. november 2000.

2000: Elin Johannsen, Mona Larsen og Lone T. Hansen vinder sølv ved Karlebo Maratlon i tiden 8 timer og 16 min. og guld ved Jysk Maraton i tiden 10 timer og 26 minutter. Med de to placeringer fulgte også pointpokalen for samlet bedste damehold for de to kaproninger.

2001: Klubben arrangerer hvert år Skt. Hans fest ned til Sildekulen. Arrangementet er med til at samle byen og skabe en lille indtægt til klubkassen.

2001: Kanindåb med optog gennem byen.

2002: Kanindåben er fortsat klubbens årlige højdepunkt – ikke mindst festen om aftenen. I mange år har klubben sit eget revyhold bestående af Bjarne Pedersen, Lars Jensen og Tom Erichsen. Her ses holdet opføre en sketch om de nye byggerier, der i disse år kommer faretruende tæt på klubhuset.

2003: De store træer omkring klubhuset er forsvundet ét efter ét, og i 2003 får klubhuset en ny stor stålterrasse med udgang fra overtagen. Her er medlemmer og gæster forsamlede til indvielsen.

2005: Fem roere fra Gråsten og en fra Ry på en uges langtur til området omkring Stavanger i Norge. Bådene er udstationeret af DFfR.

2007: Kongeskibet Dannebrog ankrer op ud for Egersundbroen, og de kongelige sejles i land i chalup. Roere fra Graasten Roklub og DRG ror ud og rejser årer; til gengæld kippes der med flaget på kongeskibet.

2008: Rinkenæs Forfyrr med det lille hyggelige sommerhus ved siden af. Muligvis det mest fotograferede motiv i klubbens daglige rofarvand.

2008: Kanindåben er en tradition, der er under forandring i takt med, at roklubberne efterhånden optager flere medlemmer i en moden alder. Her forsøges der med et nyt wellness-koncept med fodbad i kogt spaghetti inden det afsluttende bad i badekarret.

2009: Hævkajakkerne har gjort deres indtog i roklubben. Her er 17 medlemmer på Kr. Himmelfartstur til St. Okseø, heraf 3 i kajak.

2010-2021

I denne periode skifter roning og klublivet karakter på flere måder, og nogle af dem hænger direkte sammen med tendenserne landet over: Mange klubber har svært ved at tiltrække de unge, hvilket betyder nedgang i medlemstal, højere aldersgennemsnit, mindre deltagelse i konkurrencer og mindre fest. Til gengæld har flere og flere medlemmer mulighed for at ro om formiddagen. I 2014 tæller Graasten Roklub kun 44 medlemmer, og antallet af ugentlige roaftener sættes en overgang ned fra fire til to. For at tiltrække nye medlemmer indføres der i 2012 kajakroning i havkajak, og der indkøbes otte nye kajaker. Graasten Roklub bliver medlem af Dansk Kano- og Kajakforbund, og i 2013 indvies et nyt kajakskur.

Der eksperimenteres med flere nye aktiviteter, herunder ergometerroning og "kajak-atlon" med 10 km cykling, 5 km løb og 1000 m kajakroning. Klubbens bestyrelse deltager i et udviklingsforløb arrangeret af DFfR med henblik på at styrke klubben medlemsmæssigt. Forløbet fører en række ændringer med sig, herunder udvikling af faste tilbud og køb af coastalbåde, som døbes i 2019. På generalforsamlingen i 2018 ændrer Graasten Roklub navn til Gråsten Ro- og Kajakklub. Ved samme lejlighed melder klubben sig ud af Dansk Kano- og Kajakforbund og ind i DGI. Medlemstallet stabiliseres, og rostatistikken går markant op. I 2018 ror 72 medlemmer 30.128 - det højeste kilometertal siden 1950'erne.

Den verdensomspændende COVID 19-epidemi begrænser ikke selve roningens nævneværdigt, men afstandskrav og forsamlingsforbud vanskeliggør klublivet. Generalforsamlingen i 2021 udsættes til april og afholdes stående udendørs. Tilgangen af kajakroere, der også ror i egne både, gør, at der i 2020 bygges et nyt kajakskur med plads til 60 kajaker. I anledning af det forestående klubjubileum indkøbes to nye inriggere. Til begge projekter modtager Gråsten Ro- og Kajakklub godt 800.000 kr. i fondstilskud.

2012: Roning i havkajak bliver hurtigt en succes, og pladsen i bådhallen bliver efterhånden trang – også fordi medlemmerne får private både. I 2012 indvies en ny tilbygning til kajaker, og der døbes fem nye kajaker.

2011: Mange venskaber og ægteskaber er blevet smedet i klubben i årenes løb. I 2011 og 2015 bliver der afholdt "Gammel roer fest" med fadøl, barvagt, revy og snak om de mange fælles oplevelser.

2013: St. Okseø har alle dage været en populær destination for roere og sejlere, men ind imellem også for vandflyvere.

2015: I et par år gøres er forsøg med "Kajak-atlon", hvor alle, der har lyst, kan deltage. Deltagerne skal cykle 10 km, løbe 5 km og ro 1000 m i kajak.

2015: Forårstræf i Årøsund, hvor man har mulighed for at specialisere sig i at blive teknisk dygtig. Her får et medlem fra Gråsten instruktion af en amerikansk "kajak-guru" på et rullekursus.

2016: Roning om morgenen er blevet et fast element i klublivet og et samlingspunkt for klubbens ældre medlemmer. Der roes hver mandag og onsdag. Her holder morgenroerne kaffepause i Dalsgårde.

2016: Selvom der er forskel på hastighed og rækkevidde, bliver der holdt fast i, at enkelte ture i løbet af året skal være for både kajaker og inriggere. Her er det en fælles klubbetur til Sønderhav.

2016: Graasten Roklub får fornemt besøg af Prinsesse Benedikte, der foretager dåben af tre havkajakker: Havkatten, Søstjernen og Karpen. Prinsessen er protektor for Dansk Forening for Rosport.

2017: Dansk Forening for Rosport på besøg med en trailerfuld romaskiner. Mange roklubber har succes med ergometerroning – en mellemting mellem rosport og fitness.

2017: Klubben deltager hvert år i Gråstens torvedage med salg af ringriderpølser, popcorn og fadøl – et godt bidrag til klubkassen.

2018: Als rundt. En lokal virksomhed beskæftiger mange specialister fra udlandet, og nogle bliver medlemmer af klubben. Her er rumæneren Alexandru Musat og russeren Ivan Poddubny på vej i mål efter en tur rundt om Als.

2019: Flere danske roklubber tilbyder roning i coastalbåde, som har et mere sportsligt udtryk og derfor appellerer til yngre medlemmer. I 2019 døbes Gråsten Ro- og Kajakklubs første coastalbåde Låg'Maj og Knuds Maj.

2019: For første gang i 18 år stiller roklubben med et kaproningshold til langdistancekaproning. Her er det kaproningen Alssunds Røde Løver i Sønderborg. De 10 km i hård vind bliver klarer i fin stil, men udløser ingen præmier.

2019: I flere år har klubbens medlemmer forsøgt sig med 8'er roning i Sønderborg. Nogle medlemmer er begejstrede for oplevelsen, andre gør det aldrig igen – kongeskib eller ej.

2020: Pinsetur til Rendbjerg – fælles for inriggere og kajaker. Der bliver lavet lækkerier på Trangia og gasblus.

2020: Løvfaldstur til Silkeborg og Gudenåen – her i Paradis. Farvandet er ideelt til en sensommertur på grund af mulighederne for at finde læ for vind og bølger.

2020: Nordea Fonden giver 456.000 kr. til køb af to nye inriggere inkl. vogne og udstyr. Som tak sender klubben et foto retur.

2020: Gråsten er vokset siden 1920'erne – også mod vandsiden. Gråsten Ro- og Kajakklub ligger ikke længere på kanten af havnen med godsbanesporet i ryggen, men midt i et mondænt boligkvarter.

2020: I vinterhalvåret er der grund af COVID-19-pandemien forbud mod at samles indendørs. Cykelture i lokalområdet bliver en god måde at holde formen og humøret oppe på. Her er en gruppe medlemmer på vej hjem ad Fjordvejen.

2020: Roning i frisk vind syd for Broagerland. I mange år går klubbens daglige rofarvand mod øst til Brunsnæs, men i 2018 ændres reglementet, så medlemmerne nu kan ro helt til Kragesand uden langtursbevilling.

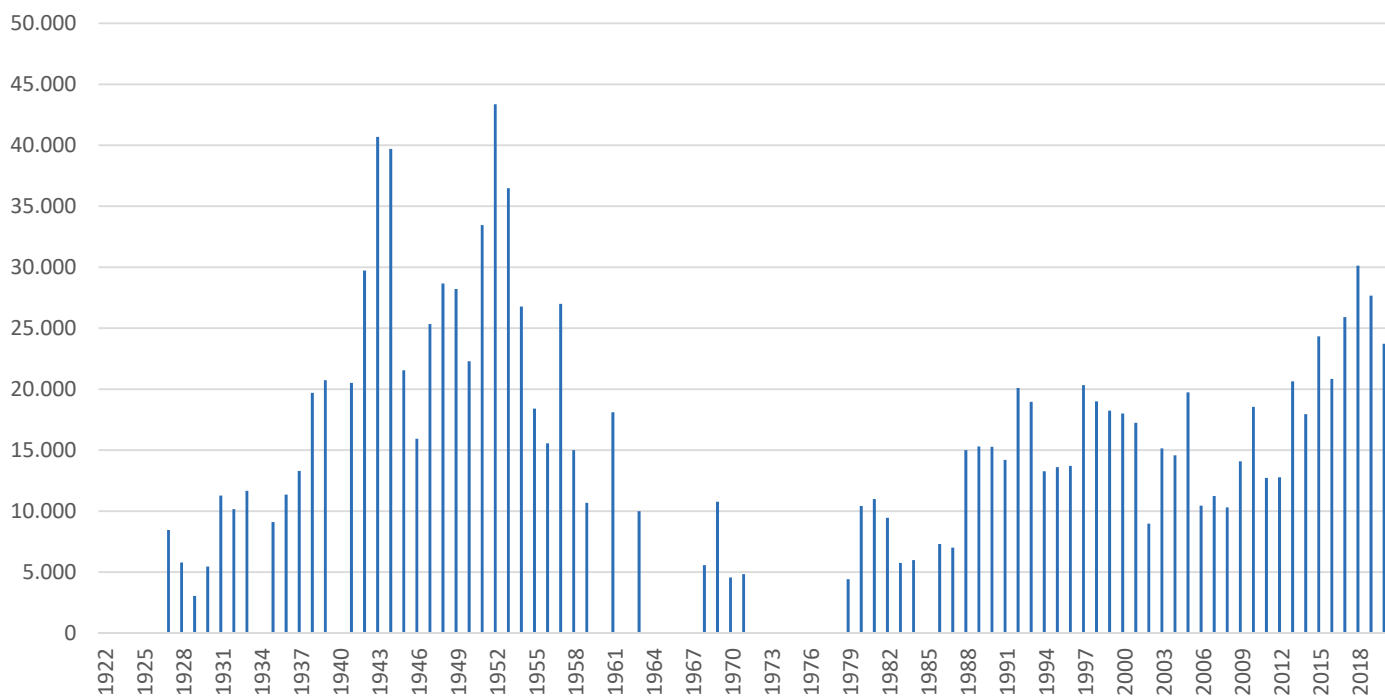

2021: Hvert år arrangerer forbundene ture, som alle medlemmer kan melde sig på. Her er en roer fra Gråsten på ferielangtur på Gudenåen fra Skanderborg til Randers. På grund af grødeskæring er åen tilstoppet, og bådene må trækkes frem til fods.

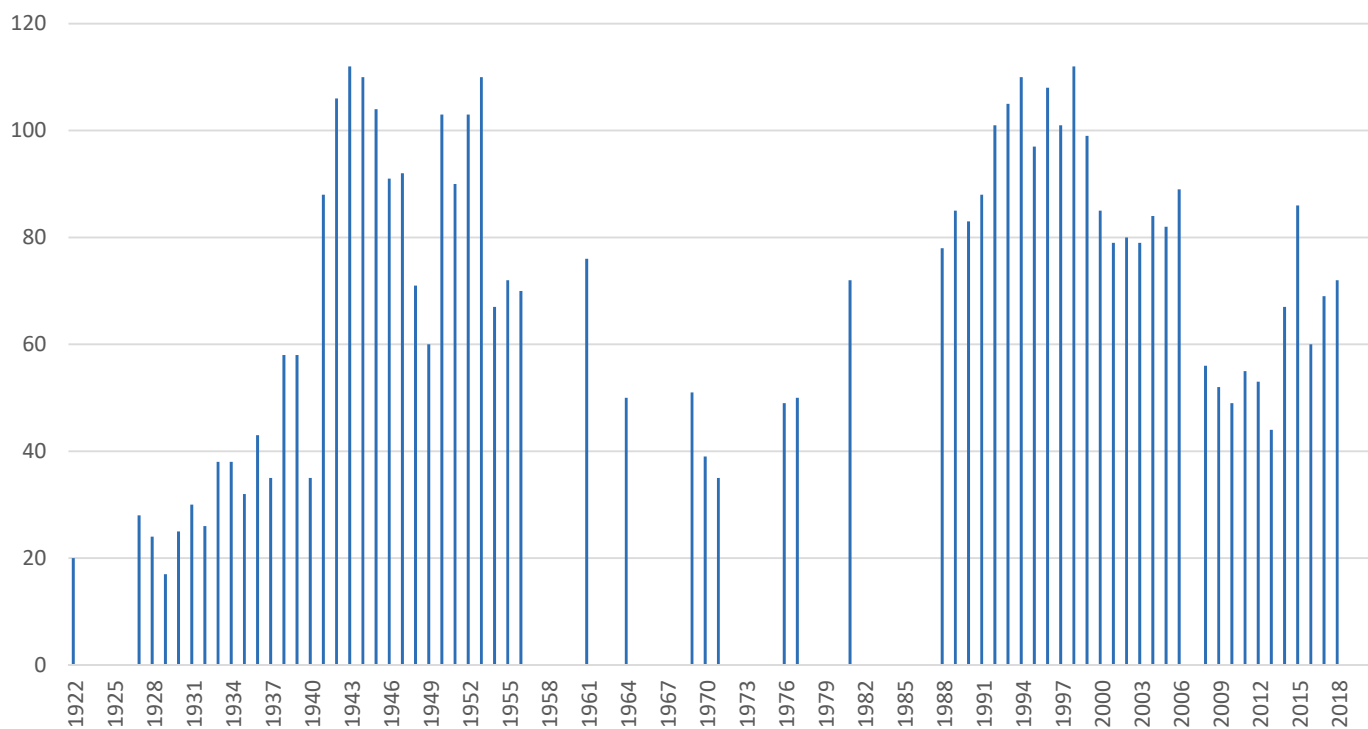

2021: Det nye kajakskur med plads til 60 kajaker står færdigt. Under byggeriet har en del af stålterrassen været afmonteret. Her løftes den på plads igen.

Roede kilometer 1922-2021

Aktive medlemmer 1922-2021

Gråsten Ro- og Kajakklubs både 1922-2022

Bådtype	Navn	Værft	Erhvervet / døbt	Afhændet
Singlesculler	Dan	Axel Mortensen	1936	
	Smut	Axel Mortensen	1936	
	?	Holte Bådebygger	1951	
	Alf	?	1974	
	Kvik	Hasle (brugt)	1978	
	Oline	Empacher	1998	
	Speedy	Modest/Kina	2009	
Trimmy	Sydbank	Hasle	1986?	
Virus	Ulsnæs	Brugt fra DFfR	2012	2017
	Fiskenæs	Brugt fra DFfR	2012	2017
Dobbeltsculler	Neptun	Empacher	1998	
Outrigger	?	Købt af Flensborg Roklub	1925	?
	?	Købt af Flensborg Roklub	1925	?
	Rex	Købt af Aabenraa Roklub	1936	1950
	Stolt	Aarhus Inrigger Værft	1944	
	Taifat	?	?	2002
	Pilen	Pedersen & Thuesen	1954	
Coastal	Låg' Maj	Eurow	2019	
	Knuds Maj	Eurow	2019	
2-åres inrigger	Freja	Hendriksen	1922	1936
	Kvik	Hendriksen	1925	?
	Kæk	Axel Mortensen	1936	?
	Støt	Aarhus Inrigger Værft	1944	2005
	Holger	Bechmann Christensen & Søn, Kolding	1947	?
	Flensborg Fjord	DSR, Kbh.	1953	2004
	Nybøl Nor	K. Poulsen, Løgstør	1956	2004
	Egersund	K. Poulsen, Løgstør	1962	2019
	Commodore	Odder Inriggerværft	1987	
	Svigermor	Odder Inriggerværft	1994	
	Æ Trap	Odder Inriggerværft	2004	
	Island	Odder Inriggerværft	2022	

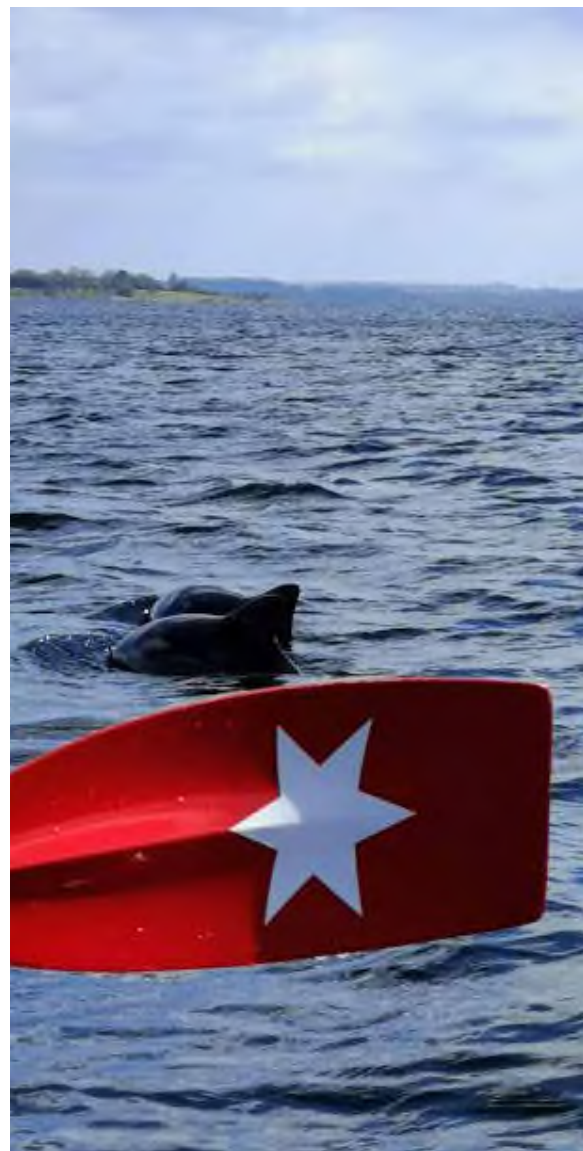
Bådtype	Navn	Værft	Erhvervet / døbt	Afhændet
4-åres inrigger	Stjernen	?	1922	1946
	Gyth	Skænket af Leopold Gyth	1923	1939
	Graasten	Axel Mortensen	1935	?
	Fri	?	1938	1980'erne
	Frem	?	1939	?
	Alf	?	1940	1950
	Frisk	Nordbjerg & Wedell Bådeværft	1945	2007
	Hep	Holte Bådebyggeri	1951	2005
	Alnor	Curt P. Nielsen	1979	
	Stjernen	Odder Inriggerværft	1997	
	St. Okseø	Vejle Yacht Service	2008	
	Grønland	Grejsdalens Inriggerværft	2022	
	Havkajakker	Ålekvalben	Rainbow	2004
Skrubben		Rainbow	2004	
Flynderen		Rainbow	2004	
Ålen		Take	2012	
Laksen		Take	2012	
Silden		Take	2012	
Faxe Kondi		Trapper	2012	
Abborren		Seabird	2013	
Geden		Seabird	2013	
Hornfisken		Current Designs	2015	
Havmusen		Current Designs	2015	
Havkatten		Zegul orange	2016	
Søstjernen		Romany grøn/rød	2016	
Karpen		Romany sort/orange	2016	

2021: I forbindelse med 100 års-jubilæet bestiller klubben to nybyggede inriggere. Her er klubben på besøg hos Grejsdalens Inriggerværft for at besigtige en næsten færdig 4-åres inrigger.

Gråsten Ro- og Kajakklubs formænd

Speditør G. Hansen	21.03.1922 – 08.09.1922
Kemiker Vibe-Petersen	08.09.1922 – 30.03.1924
Aksel Mathiesen	30.03.1924 – 11.03.1925
Vejassistent A. Tang	11.03.1925 – 28.03.1929
Th. Behnke	26.03.1929 – 26.03.1934
Paul Hansen	26.03.1934 – 23.11.1936
C. Borup	26.03.1937 – 10.03.1938
Asmus Paulsen	10.03.1938 – 14.03.1941
Lauritz Larsen	14.03.1941 – 15.02.1951
Holger Kryhlman Hansen	15.02.1951 – 17.02.1955
A. O. Skau	17.02.1955 – 14.02.1957
Nicolaj Bøttcher	14.02.1957 – 25.02.1960
Axel Holm	25.02.1960 – 22.02.1962
Ingvert Markussen	22.02.1962 – 02.1964
Helge Laursen	02.1964 – 13.02.1969
J. Johannsen	13.02.1969 – 12.06.1970
Ingvert Markussen	11.03.1971 – 20.02.1978
Annelise Nielsen	20.02.1978 – 08.1978
Heinz Nielsen	08.1978 – 12.02.1979
Erik Haugaard	12.02.1979 – 02.03.1983
Bernt Nielsen	28.03.1983 – 29.02.1984
Erik Haugaard	07.03.1984 – 24.02.1988
Leif Hanquist	04.03.1988 – 27.02.1991
Helle Hansen	11.03.1991 – 22.02.1995
Elin Johannsen	01.03.1995 – 22.02.2004
Bernt Nielsen	02.2004 – 23.01.2011
Gerda Strandholdt	24.02.2011 – 27.02.2014
Elin Johannsen	27.02.2014 – 20.01.2017
Axel Johnsen	24.02.2017 – 20.02.2019
Johnny L. Terp	07.03.2019 – 15.04.2021
Axel Johnsen	15.04.2021

Gråsten Ro- og Kajakklub

1922 – 100 år – 2022

Tekst og redaktion:

Mona Larsen og Axel Johnsen

Vi takker for den store hjælp med billeder og oplysninger, som vi har fået fra nuværende og forhenværende medlemmer.

Gråsten 2022

toptryk grafisk

Sydbank

GRÅSTEN RO-
OG KAJAKKLUB